Denumirea măsurii:

Sprijin pentru investiții în crearea și dezvoltarea de activități neagricole – M4/6.4. / 6A/5C

Tipul măsurii: ☑INVESTIȚII
☐ SERVICII
☐ SPRIJIN FORFETAR

1. **Descrierea generală a măsurii, inclusiv a logicii de intervenție a acesteia și a contribuției la prioritățile strategiei, la domeniile de intervenție, la obiectivele transversale și a complementarității cu alte măsuri din SDL**

Analiza SWOT întreprinsă la nivelul teritoriului a relevat absența unor sectoare economice generatoare de valoare adăugată (construcții, producție, TIC, servicii pentru populația din mediul rural); absența locurilor de muncă la nivel local, datorită rentabilității scăzute a afacerilor locale și a preponderenței formelor de afaceri individuale (PFA, II, IF); dezvoltarea insuficientă a sectorului serviciilor, investițiile în sectorul terțiar putând contribui la creșterea calității locuitorilor, motivarea tinerilor să nu părăsească spațiul rural, creare de locuri de muncă; insuficienta promovare a potențialului turistic al zonei, în pofida multiplelor elemente de atracție și a multiplelor forme de turism de pot fi practicate la nivelul microregiunii; existența unui grad de utilizare netă a locurilor de cazare foarte scăzut, în ciuda numărului ridicat de facilități de cazare și a potențialului turistic, natural, istoric, religios și de tratament de care dispune microregiune; existența unui număr ridicat de persoane angrenate în agricultura de subzistență sau în alte categorii de activități neremunerate, datorită lipsei locurilor de muncă sau a unui context favorabil pentru inițierea propriilor afaceri; existența unei rate de ocupare a populației foarte scăzute, comparativ cu media la nivel național, fapt ce denotă implicarea populației apte de muncă în activități neremunerate sau în agricultura de subzistență; absența factorilor stimulatori de atragere și menținere a tinerilor în cadrul microregiunii.

Soluția tuturor acestor puncte slabe constă în stimularea mediului de afaceri din cadrul microregiunii *Poarta Almăjului*, contribuind astfel la creşterea numărului de activităţi non-agricole desfăşurate la nivel local, precum şi la dezvoltarea activităţilor non-agricole existente, care să conducă la crearea de locuri de muncă, creşterea veniturilor populaţiei rurale și reducerea diferențelor dintre mediul rural şi urban, acordându-se prioritate sectoarelor relevante la nivelul microregiunii (turism și prelucrarea lemnului).

Includerea măsurii în cadrul SDL este justificată prin faptul că crearea și dezvoltarea de microîntreprinderi constituie singura alternativă viabilă de generare de locuri de muncă în spațiul rural, în special în comunitățile izolate și în cele cu grad de sărăcie ridicat.

Având în vedere faptul că la nivel național **(a)** se acordă punctaj pentru principiul diversificării activității agricole a fermelor existente către activități neagricole, iar la nivelul teritoriului numărul fermelor existente în prezent este foarte scăzut **(b)** sectorul prelucrării lemnului nu constituie un sector prioritar, iar la nivelul microregiunii concentrează mai mult de jumătate din activitățile economice non-agricole și **(c)** gradul de sărăcie al localităților din care provin beneficiarii nu este considerat criteriu relevant, potențialii beneficiari existenți la nivelul microregiunii sunt dezavantajați în cadrul competiției naționale, constatându-se faptul că accesul la finanțare al potențialilor beneficiari din cadrul microregiunii este limitat, în

ciuda faptului că unul dintre scopurile principale ale măsurii este acela de a atenua disparitățile de dezvoltare dintre diferite localități/regiuni.

Măsura vizează, printre altele, acordarea de finanțare în baza unor criterii de selecție locală, care să garanteze accesul la finanțare cu prioritate pentru microîntreprinderile care operează în sectoarele relevante pe plan local (prelucrarea lemnului, turism, TIC) și pentru solicitanții care optează pentru astfel de inițiative în cadrul unor localități sărace, cu IDUL mai mic de 55.

Obiective de dezvoltare rurală cf. Reg.(UE) 1305/2013, art. 4:

- asigurarea gestionării durabile a resurselor naturale și combaterea schimbărilor climatice
- obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate a economiilor și comunităților locale, inclusiv crearea și menținerea de noi locuri de muncă.

Obiective specifice ale măsurii:

- stimularea mediului de afaceri din spațiul rural la nivelul microregiunii;
- creșterea numărului de activități neagricole desfășurate la nivelul microregiunii;
- dezvoltarea activităților neagricole existente la nivelul microregiunii;
- crearea de noi locuri de muncă;
- încurajarea sectoarelor de activitate relevante la nivelul microregiunii;
- creșterea veniturilor populației la nivelul microregiunii;
- reducerea diferențelor dintre mediul urban și mediul rural;
- promovarea formelor de energie regenerabilă;
- diversificarea activităților economice ale fermierilor sau membrilor gospodăriilor agricole prin practicarea de activități neagricole în vederea creșterii veniturilor și creării de alternative ocupaționale.

Măsura contribuie la prioritatea / prioritățile prevăzute la art. 5, Reg.(UE) 1305/2013:

P6 - Promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale
P5 - Promovarea utilizării eficiente a resurselor și sprijinirea tranziției către o economie cu emisii reduse de carbon și reziliență la schimbările climatice în sectoarele agricol, alimentar și silvic

Măsura corespunde obiectivelor **art. 19** din Reg.(UE) 1305/2013

Măsura contribuie la Domeniile de intervenție **5C -** Facilitarea furnizării și a utilizării surselor regenerabile de energie, a subproduselor, a deșeurilor, a reziduurilor și a altor materii prime nealimentare, în scopul bioeconomiei – **Art. 5 Reg.(UE) 1305/2013** și **6A -** Facilitarea diversificării, a înființării și a dezvoltării de întreprinderi mici, precum și crearea de locuri de muncă – **Art. 5 Reg.(UE) 1305/2013**

Măsura contribuie la obiectivele transversale ale Reg.(UE) 1305/2013:

- **mediu și climă:** sprijinul promovează în egală măsură investițiile pentru producerea și utilizarea energiei regenerabile, ca o componentă secundară a activității investiționale, în limita a 25% din valoarea totală eligibilă a proiectelor. Totodată, activitățile de agroturism sprijinite vor viza practicarea unui turism responsabil care să evite degradarea zonelor naturale sensibile și, mai mult decât atât,

promovarea acestora, contribuind inclusiv la promovarea biodiversității și generarea de venituri pentru locuitorii mediului rural.

- **inovare:** sprijinul acordat va contribui la diversificarea activităţilor economice în zonele rurale și va deschide noi oportunităţi şi posibilităţi pentru adoptarea de metode noi și utilizarea de tehnologii inovatoare, sporind astfel atractivitatea satelor românești.

Complementaritatea cu alte măsuri din SDL: -

Sinergia cu alte măsuri din SDL:

- **M3/6.2.** – Sprijin pentru înființarea de activități neagricole (măsurile contribuie în mod sinergic la îndeplinirea Priorității 6 din SDL, respectiv: *Promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale).*
- **M5/6.4.D.** – Sprijin pentru investiții în crearea și dezvoltarea de activități neagricole pentru locuitorii din orașele mici incluse în spațiul LEADER (măsurile contribuie în mod sinergic la îndeplinirea Priorității 6 din SDL, respectiv: *Promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale* **și** la îndeplinirea Priorității 5 din SDL, respectiv: *Promovarea utilizării eficiente a resurselor și sprijinirea tranziției către o economie cu emisii reduse de carbon și reziliență la schimbările climatice în sectoarele agricol, alimentar și silvic).*
- **M6/7.2.** – Investiții în crearea și modernizarea infrastructurii de bază la scară mică (măsurile contribuie în mod sinergic la îndeplinirea Priorității 6 din SDL, respectiv: *Promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale).*
- **M8/7.3.** – Sprijin pentru infrastructura de bandă largă, inclusiv crearea, îmbunătățirea și extinderea acesteia, infrastructura pasivă de bandă largă și furnizarea accesului la bandă largă, precum și E-guvernare publică (măsurile contribuie în mod sinergic la îndeplinirea Priorității 6 din SDL, respectiv: *Promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale).*

2. **Valoarea adăugată a măsurii**

- **caracterul inovator** al intervenției constă în faptul că sprijinul acordat va contribui la diversificarea activităţilor economice în zonele rurale și va deschide noi oportunităţi şi posibilităţi pentru adoptarea de metode noi și utilizarea de tehnologii inovatoare, sporind astfel atractivitatea satelor românești.
- **valoarea adăugată** rezidă în faptul că se acordă prioritate la finanțare proiectelor care prevăd investiții în domenii neagricole relevante pentru microregiune (turism, prelucrarea lemnului, TIC) și proiectelor care sunt implementate în localitățile mai puțin dezvoltate existente la nivelul micro-regiunii, asigurând astfel șanse sporite de finanțare proiectelor care la nivel național ar obține un punctaj mai scăzut. Alte aspecte generatoare de valoare adăugată constau în crearea de noi locuri de muncă pentru populația din spațiul rural al microregiunii, diversificarea serviciilor pentru populația din mediul rural, facilitarea accesului la informație, etc.

3. **Trimiteri la alte acte legislative:**
   - Legislația UE:
     - **Recomandarea 2003/361/CE** din 6 mai 2003 privind definirea micro-întreprinderilor şi a întreprinderilor mici şi mijlocii;
     - **Regulamentul (UE) nr. 1407/2013** privind aplicarea art. 107 și 108 din Tratatul

privind funcționarea Uniunii Europene referitor la ajutoarele de minimis;
    - **Comunicarea Comisiei nr. 2008/C155/02** cu privire la aplicarea art. 87 și 88 din Tratatul CE privind ajutoarele de stat sub formă de garanții;
    - **Comunicarea Comisiei nr. 2008/C14/02** cu privire la revizuirea metodei de stabilire a ratelor de referință și de actualizare
    - **Linii directoare comunitare** privind ajutorul de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor aflate în dificultate
- Legislația națională:
    - **Ordonanță de urgență nr. 44/2008** privind desfășurarea activităților economice de către persoanele fizice autorizate, întreprinderile individuale și întreprinderile familiale cu modificările și completările ulterioare.
    - **Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 142/2008** privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național.

4. Beneficiari direcți / indirecți (grup țintă)

- **micro-întreprinderi** și **întreprinderi non-agricole mici** existente și nou înființate din spațiul rural;
- **fermieri sau membrii unor gospodării agricole** care își diversifică activitatea de bază agricolă prin dezvoltarea unei activități non-agricole în zona rurală în cadrul întreprinderii deja existente încadrabile în microîntreprinderi și întreprinderi mici, cu excepția persoanelor fizice neautorizate.

5. Tip de sprijin

- Rambursarea costurilor eligibile suportate și plătite efectiv
- Plăți în avans, cu condiția constituirii unei garanții bancare corespunzătoare procentului de 100% din valoarea avansului, în conformitate cu art. 45 (4) și art. 63 ale R (UE) nr. 1305/2013

6. Tipuri de acțiuni eligibile și neeligibile

Acțiuni eligibile:
- investiții pentru producere și comercializarea produselor non-agricole, cum ar fi, prioritar activități de prelucrare a produselor lemnoase, fabricarea de produse electrice, electronice, etc.;
- investiții pentru activități meșteșugărești;
- investiții legate de furnizarea de servicii;
- investiții pentru infrastructură în unitățile de primire turistică de tip agro-turistic;
- proiecte de activități de agrement.
- investiții în generarea de energie din surse regenerabile pentru uz propriu, fără scop comercial;
- investiții pentru producția de combustibil din biomasă în vederea comercializării.

Acțiuni neeligibile:
- prestarea de servicii agricole;
- procesarea și comercializarea produselor prevăzute în Anexa 1 din Tratat;
- producția de electricitate din biomasă ca și activitatea economică

7. Condiții de eligibilitate

- Solicitantul trebuie să se încadreze în categoria beneficiarilor eligibili;
- Investiția trebuie să se încadreze în cel puțin unul din tipurile de sprijin prevăzute prin sub-măsură;

- Solicitantul trebuie să își desfășoare activitatea aferentă investiției finanțate în spațiul rural;
- Solicitantul trebuie să demonstreze capacitatea de a asigura cofinanțarea investiției;
- Viabilitatea economică a investiției trebuie să fie demonstrată pe baza prezentării unei documentații tehnico-economice;
- Întreprinderea nu trebuie să fie în dificultate în conformitate cu Liniile directoare privind ajutorul de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor în dificultate;
- Investiția va fi precedată de o evaluare a impactului preconizat asupra mediului și dacă aceasta poate avea efecte negative asupra mediului.

8. Criterii de selecție

- Principiul diversificării activității agricole a fermelor existente către activități non-agricole;
- Principiul prioritizării sectoarelor cu potențial de creștere (textile și pielărie, industrii creative și culturale-inclusiv meșteșuguri, activități de servicii în tehnologia informației, agroturism, etc.)
- Principiul prioritizării sectoarelor relevante la nivelul microregiunii (turism, prelucrarea lemnului, TIC)
- Principiul stimulării activităților turistice în sensul prioritizării activităților agroturistice;
- Principiul derulării activităților anterioare ca activitate generală de management a firmei, pentru o mai bună gestionare a activității economice;
- Principiul zonelor cu nivel ridicat de sărăcie (IDUL);
- Principiul creării de noi locuri de muncă.

Principiile de selecție vor fi detaliate suplimentar în legislația națională subsecventă și vor avea în vedere prevederile art. 49 al R(UE) nr. 1305/2013 urmărind să asigure tratamentul egal al solicitanților, o mai bună utilizare a resurselor financiare și direcționarea acestora în conformitate cu prioritățile Uniunii în materie de dezvoltare rurală.

9. Sume (aplicabile) și rata sprijinului:

Sprijin public nerambursabil va respecta prevederile R 1407/2013 cu privire la sprijinul de minimis și nu va depăși **42.000 de euro/beneficiar** pe 3 ani fiscali. Intensitatea sprijinului public nerambursabil este de 90%.

10. Indicatori de monitorizare

- Total investiții în surse regenerabile de energie: **25.000 Euro**
- Totalul cheltuielilor publice pentru proiecte care includ producția de energie din surse regenerabile: **100.000 Euro**
- Totalul cheltuielilor publice: **427.558,80 Euro , din care: 166.934,80 EURO – fonduri EURI și 260.264 EURO – fonduri FEADR**
- Număr de beneficiari sprijiniți: **2**
- Sectoare prioritare sprijinite: **turism, prelucrarea lemnului**
- Locuri de muncă nou-create: **3**

Indicator specific LEADER: Locuri de muncă nou create: **3**